INSTRUKCJA BHP: ZAŁADUNEK I TRANSPORT MASZYN BUDOWLANYCH

instrukcja stanowiskowa (art. 237⁴ § 2 Kodeksu pracy, § 41 rozporządzenia w sprawie ogólnych przepisów BHP)

Instrukcja nr		**Wersja / zmiana nr**	
Data opracowania		**Obowiązuje od**	

1. Pracodawca, roboty i stanowisko

Pracodawca *nazwa i adres*			
Maszyna *rodzaj, masa, szerokość i wysokość w transporcie*		**Środek transportu** *ciągnik, naczepa lub przyczepa niskopodwoziowa, nr rej., DMC*	
Miejsce załadunku i wyładunku *adres, rampa czołowa albo najazd*		**Stanowisko** *operator, kierowca, osoba dająca sygnały*	

Opracował *imię, nazwisko, funkcja*		**Data i podpis**	
Zatwierdził *pracodawca lub osoba upoważniona*		**Data i podpis**	

- ☐ instrukcja załadunku i transportu maszyny (DTR producenta) (typ, wersja (§ 6 pkt 1 rozp. z 20.09.2001))
- ☐ zezwolenie na przejazd pojazdu nienormatywnego, jeśli wymagane (nr, kategoria (art. 64 ust. 1 Prawa o ruchu drogowym))
- ☐ karta oceny ryzyka zawodowego dla stanowiska (numer i data)

2. Zagrożenia przy robotach

- ☐ zsunięcie albo przewrócenie maszyny z rampy lub środka transportu
- ☐ uderzenie zerwaną liną wciągarki albo pasem
- ☐ przejechanie lub przygniecenie osoby przy najeździe i cofaniu
- ☐ upadek z maszyny, rampy lub pomostu
- ☐ przesunięcie maszyny na przyczepie w czasie jazdy
- ☐ potrącenie przez ruch na placu albo na drodze
- ☐ uszkodzona rampa lub płyta pomostowa o zbyt małym obciążeniu

3. Wymagania wobec pracownika i środki ochrony indywidualnej

- ☐ szkolenie wstępne BHP (instruktaż ogólny i stanowiskowy) i aktualne szkolenie okresowe
- ☐ aktualne orzeczenie lekarskie bez przeciwwskazań do pracy na stanowisku
- ☐ zapoznanie z instrukcją producenta, oceną ryzyka i niniejszą instrukcją
- ☐ hełm ochronny, kamizelka ostrzegawcza, obuwie ochronne
- ☐ rękawice ochronne przy mocowaniu pasów i łańcuchów
- ☐ okulary ochronne przy pracy z liną i łańcuchami

4. Czynności przed rozpoczęciem pracy

- ☐ poznaj instrukcję załadunku i transportu maszyny (§ 6 pkt 1 rozp. z 20.09.2001)
- ☐ operatorzy i konwojenci są przeszkoleni w bezpieczeństwie transportu maszyn (§ 6 pkt 3)
- ☐ sprawdź masę i wymiary zestawu z maszyną względem ładowności i dopuszczalnej masy całkowitej (art. 61 ust. 1 Prawa o ruchu drogowym)
- ☐ sprawdź rampę lub pomost: napis o obciążeniu (§ 77 ust. 2, § 78 rozp. o robotach budowlanych)
- ☐ rampa szersza od pojazdu o 1,2 m, z barierami i prowadnicami dla kół (§ 79 ust. 1)
- ☐ podłoże nośne i równe, środek transportu zahamowany i zabezpieczony przed ruchem
- ☐ wyznacz strefę, w której nikt poza załogą nie przebywa, i miejsce osoby dającej sygnały
- ☐ sprawdź linę wciągarki, haki, pasy i łańcuchy mocujące

5. Zasady bezpiecznej pracy

- ☐ załadunek zmechanizowany z rampy czołowej, zgodnie z instrukcją maszyny (§ 6 pkt 1)
- ☐ prędkość na rampie najwyżej 5 km/h (§ 79 ust. 2)
- ☐ przy wciągarce nikt nie stoi przy naciągniętej linie, w osi jej przedłużenia ani za maszyną (§ 6 pkt 2)
- ☐ maszynę prowadź po prowadnicach, na sygnał jednej osoby
- ☐ materiałów i osprzętu nie przenoś nad ludźmi ani nad kabiną; kierowca opuszcza kabinę (§ 29, § 92)
- ☐ po wjeździe opuść osprzęt, wyłącz silnik, zaciągnij hamulec i zabezpiecz maszynę przed uruchomieniem (§ 5 rozp. z 20.09.2001)
- ☐ zamocuj maszynę w punktach z instrukcji tak, żeby nie zmieniła położenia (art. 61 ust. 3 Prawa o ruchu drogowym)
- ☐ zabezpiecz urządzenia mocujące przed rozluźnieniem i zwisaniem (art. 61 ust. 4)

6. Czynności po zakończeniu pracy

- ☐ sprawdź mocowania po przejechaniu pierwszych kilometrów i na postojach
- ☐ przy wyładunku stosuj te same zasady co przy załadunku
- ☐ po wyładunku zabezpiecz maszynę przed uruchomieniem przez osoby nieupoważnione (§ 5 rozp. z 20.09.2001)
- ☐ zgłoś usterki rampy, wciągarki, pasów i łańcuchów

7. Zakazy

- ☐ stanie przy naciągniętej linie, w osi jej przedłużenia i za wciąganą maszyną (§ 6 pkt 2)
- ☐ przekroczenie dopuszczalnej masy całkowitej albo ładowności (art. 61 ust. 1 Prawa o ruchu drogowym)
- ☐ wjazd na rampę lub płytę bez napisu o obciążeniu (§ 77 ust. 2, § 78)
- ☐ prędkość na rampie ponad 5 km/h (§ 79 ust. 2)
- ☐ przejazd pojazdu nienormatywnego bez zezwolenia (art. 64 ust. 1)
- ☐ przewóz osób w przyczepie poza wyjątkami z art. 63 ust. 3 Prawa o ruchu drogowym
- ☐ obsługa maszyny i jazda bez wymaganych kwalifikacji (§ 66)

8. Sytuacje awaryjne

Pracownik niezwłocznie zawiadamia przełożonego o zauważonym wypadku albo zagrożeniu życia lub zdrowia i ostrzega współpracowników oraz inne osoby w rejonie zagrożenia (art. 211 pkt 6 Kodeksu pracy). Przy bezpośrednim zagrożeniu dla zdrowia lub życia pracownik ma prawo powstrzymać się od wykonywania pracy, a jeśli to nie usuwa zagrożenia, oddalić się z miejsca zagrożenia, zawiadamiając niezwłocznie przełożonego (art. 210 § 1 i 2 Kodeksu pracy).

Sytuacja	Co robi pracownik
Zsunięcie lub przechylenie maszyny z rampy	
Zerwanie liny wciągarki albo pasa	
Wypadek osoby przy załadunku	
Awaria maszyny na rampie	

Numer alarmowy		**Przełożony** *imię, nazwisko, telefon*	
Osoba udzielająca pierwszej pomocy *imię, nazwisko, telefon*		**Apteczka, gaśnica, wyłącznik zasilania** *gdzie są*	

9. Zmiany instrukcji

Data	Zakres zmiany i przyczyna	Kto zmienił	Podpis

10. Potwierdzenie zapoznania z instrukcją

Lp.	Imię i nazwisko	Stanowisko	Wersja instrukcji	Data	Podpis
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					

Pracodawca wydaje szczegółowe instrukcje i wskazówki dotyczące BHP na stanowiskach pracy (art. 237^4 § 2 Kodeksu pracy), a pracownik potwierdza w postaci papierowej lub elektronicznej zapoznanie się z przepisami i zasadami BHP (art. 237^4 § 3). Instrukcje dotyczące obsługi maszyn i innych urządzeń technicznych pracodawca udostępnia pracownikom do stałego korzystania; powinny w sposób zrozumiały wskazywać czynności przed rozpoczęciem pracy, zasady i sposoby bezpiecznego wykonywania pracy, czynności po jej zakończeniu oraz zasady postępowania w sytuacjach awaryjnych (§ 41 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 rozporządzenia w sprawie ogólnych przepisów BHP). Treść techniczną dostosuj do instrukcji producenta i oceny ryzyka zawodowego. Załadunek i transport maszyn: § 2 ust. 1 pkt 1–3, § 5 i § 6 rozporządzenia z 20 września 2001 r. (t.j. Dz.U. 2018 poz. 583); art. 2 pkt 35a i 35b, art. 61 ust. 1–4, 8 i 9, art. 63 ust. 3 i art. 64 ust. 1 i 2 ustawy – Prawo o ruchu drogowym (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1251); § 11, 29, 66, 77, 78, 79 i 92 rozporządzenia w sprawie BHP podczas wykonywania robót budowlanych (Dz.U. 2003 nr 47 poz. 401).